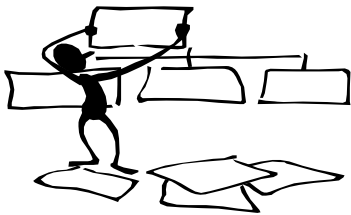

Demokratiprogram för Karlshamns kommun antaget av kommunfullmäktige 2003-10-06 § 121 (Reviderat av kommunfullmäktige 2005-12-05 §168, 2007-11-05 § 185)

Några utgångspunkter för programmet

"All offentlig makt utgår från folket". Denna mening inleder regeringsformen. Den svenska demokratin kännetecknas av ett brett medborgerligt deltagande inom ramen för den representativa demokratin.

Utgångspunkten är alla människors lika värde och lika möjligheter att påverka såväl vardag som samhällsutvecklingen i stort.

Det finns behov av ett sammanhållet program för att värna och fördjupa den lokala demokratin. I programmet bör ingå åtgärder för att värna den representativa demokratis traditionella kanaler för inflytande.

Programmet bör även ta sikte på ett ökat medborgarinflytande också mellan valen. Värdet av samtal och dialog mellan kommunen och medborgarna bör lyftas fram.

De politiska partierna har en unik uppgift som huvudinstrument för den politiska maktutövningen och som bärare av folkviljan.

Partierna lämnar direktiv till sina politiska företrädare om hur de ska förhålla sig i beslutsprocessen kring olika frågor.

Programmet kan stärka och lyfta fram den kommunala självstyrelsen genom att det stimulerar tilltron och engagemanget för den lokala demokratin.

Kommunens vision för demokratiarbetet

En tydlig deltagardemokrati växer fram i kommunens alla delar. Kommunens invånare bryr sig om sitt bostadsområde, sitt villaområde, sitt kvarter i centralorten eller sin by och engagerar sig även i sådana frågor som är bredare och mer av allmänt intresse.

Dialogen och samtalet mellan de förtroendevalda och de som bor och verkar i kommunen är naturlig och förtroendefull.

Föreningar och andra sammanslutningar har en viktig roll att driva på och ta hand om det som hör till det gemensamma. Samspelet med den representativa demokratin fungerar väl.

Kunskapen om kommunens verksamhet och arbetssätt har ökat liksom insikt hur man ska kunna få upp frågor på dagordningen. Fler ser ett intresse i att vara förtroendevalda och därmed ta ansvar för kommunens utveckling i stort och i smått.

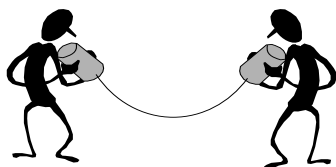
Det demokratiska förhållningssättet och arbetssättet är ett av våra viktigaste medel för att utveckla kommunen inom alla områden och sektorer.

Hur ska programmet användas?

Detta program ska utgöra rättesnöre för utveckling av den lokala demokratin i kommunen. I programmet ingår ett antal mål med tillhörande åtgärder som ska förverkligas inom respektive nämnds och styrelses ansvarsområden.

Arbetet med att förverkliga programmet ska påbörjas när kommunfullmäktige antagit detsamma. Varje nämnd är unik att genomföra programmets intentioner, steg för steg, på det konkreta sätt man finner lämpligt med hänsyn till verksamhetens karaktär och av kommunen beslutade mål. I detta synsätt ingår även att ta ekonomiskt ansvar i nämndens budget för de demokratibefrämjande åtgärderna, om inte annat beslutats av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen, presidierna i styrelser och nämnder samt förvaltningsledning, har en nyckelroll i utvecklingsarbetet.

Programmets målformuleringar utgår från Riksdagens beslut från den 4 april 2002 avseende "Långsiktiga mål för aktiv demokratipolitik", Regeringens proposition "Demokrati för ett nytt sekel" samt beslutade och föreslagna lokala demokratiinitiativ.

Kommunallagen, Kommunfullmäktiges nämndsreglementen och Kommunfullmäktiges basdokument reglerar hur den kommunala organisationen ska arbeta för och värna om det svenska folkstyret.

Kommunallagen kompletterades under 2002 med antal nya bestämmelser som syftar till ökad demokrati. Dessa nya bestämmelser har integrerats i programmet. Hänvisning till berörd lagtext finns genom angivande av *aktuell bestämmelse i kursiv stil*.

MÅL 1

Kommuninvånarna och de förtroendevaldas möjligheter att delta och påverka den politiska processen och de beslut som kommunen ska fatta ska förbättras genom:

❖ Dialogmöten.

Den kommunala organisationen ska arbeta för att kommuninvånarnas möjligheter att påverka kommunala beslut förbättras. Detta ska ske genom utveckling av nya mötesformer och mötestillfällen där deltagande och delaktighet stimuleras. Inflytandet i beslutsprocessen ska bli tydligare.

Nämndernas dialog med kommuninvånarna ska stimuleras och underlättas.

Formerna för dialog kan se olika ut beroende på om nämnden har en myndighetsroll eller ej. Myndighetsärendenas hantering är bunden av lagstiftningens intentioner. I andra ärenden som har mer lokalpolitisk karaktär kan nämnden på ett annat och mer "öppet" sätt genomföra dialogen.

❖ Föreningar och andra medborgarsammanslutningar.

Samverkan och dialog med föreningar och andra icke kommunala sammanslutningar som kommuninvånarna är engagerade i ska utvecklas.

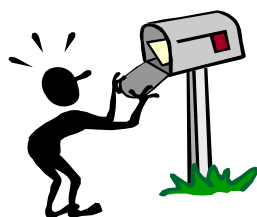
Ett aktuellt och för alla tillgängligt föreningsregister ska upprättas och ajourhållas. Remissutskick och annan information kan därigenom underlättas.

❖ Öppenhet och insyn.

Öppenhet och insyn är förutsättningar för demokratin och för ett medborgerligt deltagande. Öppenheten utgör grunden för fri opinionsbildning och samhällsdebatt. Kommunen ska verka för detta.

Informationsredaktionens arbete på temat "Offensiv öppenhet" som innefattar kommunala nyheter och reportage från den kommunala verksamheten på kommunens hemsida på Internet och i informationsbladet Kanalen ska utvecklas vidare. En bra informationsverksamhet ger förutsättningar för dialog.

Principerna för insyn i kommunens postflöde och ärenderegistrering ska ses över.

❖ Demokratidialog via hemsidan.

Möjligheterna till E-demokrati genom rådslag och samråd i olika beslutsprocesser via kommunens hemsida ska tas till vara. Kommunförbundets och Landstingsförbundets skrift "Så fungerar E-demokratin" ska beaktas.

Kommunen har via hemsidan tillgång till ett brett nätverk inom det offentliga Sverige genom "Sverige Direkt".

Skötsel och aktualitet av Karlshamns kommuns hemsida på Internet är viktig. Dess innehåll är beroende av bra och aktuella bidrag från nämnder och förvaltningar.

Utvecklingen av metoder och teknik för Statskontorets förslag om "24-timmarsmyndigheten" ska följas.

Kommunfullmäktiges sammanträden och protokoll offentliggörs på kommunens hemsida. Detta bör även ske med beslutsunderlag som tillhör respektive ärende.

❖ Temamöten

Kommunens nämnder bör med jämna mellanrum anordna väl förberedda och öppna temamöten/diskussioner i viktiga och aktuella framtidsfrågor.

Mötena ska vara öppna för allmänheten, intressenter och ledamöter i andra nämnder och styrelser och ge möjlighet att tidigt påverka viktiga samhällsfrågor av allmänt intresse. Detta ökar möjligheten till delaktighet och dialog.

Temamöten är ett alternativ till öppna formella beslutssammanträden och kan utgöra en viktig grund för politisk beredning av direktiv och beslut. Temadiskussionerna kan fungera som inspirationskälla för partiernas arbete.

Särskilda temadiskussioner ska anordnas med näringslivets och arbetsmarknadens representanter i samband med politiska bedömningar och beslut som berör samsättning och tillväxt.

Någon gång per år bör fullmäktige initiera framtidsdebatter där ett urval av allmänt intressanta och övergripande politiska frågor debatteras.

❖ Förslag till Karlshamns kommun

En ny modell för förslagshandtering i Karlshamns kommun infördes 2006. Förslagsmodellen ska användas tills vidare.

Modellen innebär att inkomna förslag kanaliseras till berörd nämnd för handläggning och beslut beroende på frågans art.

Möjligheten att lämna förslag till Karlshamns kommun avser personer som är folkbokförda i kommunen.

Möjligheter till uppföljning och redovisning till fullmäktige ska säkerställas.

❖ **Tillgänglighet.**

Under mandatperioden ska behov av åtgärder för att förbättra tillgängligheten för funktionshindrade till kommunala lokaler för politisk verksamhet undersökas. Kommunfullmäktiges handikappprogram ska utgöra ledstjärna.

Kommunen ska enligt *kommunallagens 4 kap 33§* verka för att förtroendevalda med funktionshinder kan delta i handläggningen av ärenden på samma villkor som andra förtroendevalda.

❖ **Torget som demokratiarena.**

En särskild plats för demokratisk verksamhet såsom tal, appeller, information med mera ska iordningställas och reserveras på Karlshamns torg. Platsen ska kunna användas av de politiska partierna men även av medborgare och medborgarsammanslutningar. Principer för platsens användning ska arbetas fram.

Möjligheterna att anordna en ny informationstavla med trevlig inramning för aktuell kommunal information ska studeras.

❖ **Öppna formella sammanträden.**

Kommunfullmäktige prövar rätten för nämnderna att bestämma om öppna formella sammanträden ska hållas.

Om fullmäktige medger att öppna sammanträden får genomföras är det nämnderna själva som avgör såväl omfattningen som formen för sammanträdet.

Myndighetsärenden och ärenden då det råder sekretess, får dock inte behandlas vid öppet sammanträde.

Kommunfullmäktige kan även besluta att fullmäktigeberedningar kan hållas öppna enligt *3 kap 7 § kommunallagen*.

Ett alternativ till öppna formella besluts-sammanträden är sådana temamöten som beskrivs under sidan 3 i detta program.

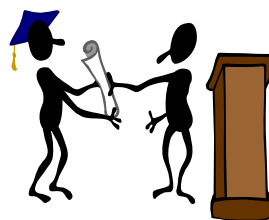
❖ **Utbildning kommunkunskap.**

Det finns önskemål och behov från såväl förtroendevalda som anställda men även från kommuninvånare att öka kunskapen om kommunens uppgifter, kommunens roll och de förutsättningar som styr kommunens arbete.

Utbildningen kan med fördel läggas upp i seminarie- eller studiecirkelform och bör i princip erbjudas alla förtroendevalda och anställda.

För de förtroendevalda är budgetprocessen och respekten för denna en prioriterad utbildningspunkt.

Information och kunskap om gränser mellan den politiska nivån och förvaltningsnivån bör klargöras för alla.

En sammanfattning av kunskapsbilden bör dokumenteras och överlämnas till alla som deltagit. Sammanfattningen bör dessutom utgöra grund för en populärinformation till kommuninvånarna. Då det gäller den senare målgruppen ska dessutom samverkan sökas med de lokala studieförbunden.

❖ **Fullmäktiges ställningstagande till beslut i kommunala bolag.**

Fullmäktige har det avgörande inflytandet över frågor som är av stor vikt för kommunen.

Det ska då inte spela någon roll om verksamheten bedrivs i förvaltningsform eller bolagsform.

Fullmäktige ska därför se till att få ta ställning innan viktiga eller principiella beslut tas i kommunens bolag, se *kommunallagen 3 kap 17 §*.

❖ **Kommunal folkomröstning.**

Ett ärende om att hålla folkomröstning i en viss fråga får väckas i fullmäktige av minst fem procent av de röstberättigade kommunmedlemmarna. Initiativet ska vara skriftligt, ange den aktuella frågan samt innehålla initiativtagarnas egenhändiga namnteckningar, namnförtydliganden och uppgift om deras adresser.

Folkomröstningen utlöses således inte automatiskt av folkinitiativet. Fullmäktige ska formulera den fråga som ska ställas till de röstberättigade och dithörande svarsalternativ. Övriga regler för folkomröstning anges i lagen om kommunala folkomröstningar.

Folkomröstning genomförs som ett led i beredningen av ett ärende. Ämnet för folkomröstningen ska ligga inom den kommunala kompetensen.

❖ **Kommunalt stöd till demokratiutveckling.**

Kommunen ser det som angeläget att ta till vara medborgarnas engagemang och uppmuntra till aktivt deltagande i de politiska beslutsprocesserna men även i samhällslivet i övrigt.

❖ **Minoritetsåterremiss i fullmäktige.**

Om fullmäktigeledamöterna anser att ett ärende inte är tillräckligt berett kan de begära att ärendet återremitteras.

En återremiss innebär att ärendet lämnas tillbaka för ytterligare utredning till det organ som lagt förslaget. Återremissen kan bidra till att fördjupa demokratin genom att det skapas ett utrymme för ytterligare samtal och samråd.

Detta kan i sin tur bidra till ett ärende blir mer allsidigt belyst.

Rätt till återremiss föreligger då minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna i fullmäktige begär det. Ett beslut om återremiss ska dock motiveras.

Enkel majoritet krävs om återremiss begärs i ärende som tidigare varit bordlagt eller varit föremål för återremiss, se 5 kap 36 § i kommunallagen.

❖ **Förvaltningarnas demokratiroll.**

Anställda i kommunen ska känna att de kan arbeta med stor personlig integritet på basis av sina erfarenheter och kunskaper, när beslutsunderlag tas fram.

Det är samtidigt viktigt att det finns politiskt uttalade policys som vägledning samt mål och direktiv för arbetets riktning.

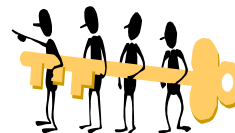
Ökad kunskap om kommunen och demokratin ger en fastare grund för de anställdas verksamhet. Yttrande- och meddelarfrihet ska klargöras.

För att stärka helheten och den politiska diskussionen i ärendeberedningen bör förvaltningen i större utsträckning presentera olika alternativa förslag med konsekvensbeskrivning. Omfattningen av detta avgörs i samråd mellan nämnd och förvaltning.

Föredragningar av ärenden i den politiska församlingen bör vara väl förberedda och sammanfattande.

❖ **Presidiekonferenser.**

I kommunstyrelsens reglemente anges att styrelsen har ett ansvar för ledning och samordning av den kommunala verksamheten.

I detta uppdrag ingår att svara för att samordningsträffar genomförs med nämnds-presidier och presidier i kommunala bolag.

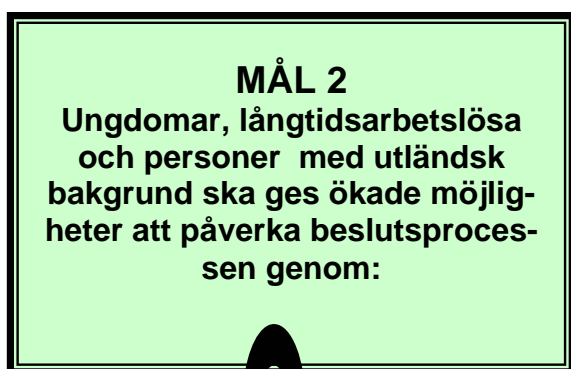
Syftet med presidieträffarna är att diskutera frågor av gemensam karaktär men även att samordna beslut kring frågor som berör flera nämnder.

Presidieträffarna har stor betydelse för enskilda politikernas möjlighet att sätta in sitt eget intresseområde i en större helhet.

Erfarenheterna av presidiesamverkan är mycket goda. Gemensamma politiska styr signaler till förvaltningen blir tydliggjorda och möjligheterna till effektiv resursanvändning i förvaltningen ökar. Den allmänna diskussionen och informationsutbytet mellan presidierna ökar kompetensen och engagemanget på den politiska nivån.

❖ **Arbetet i nämnderna**

Ordföranden och nämndens presidium har en viktig roll i nämndsarbetet för att skapa ett trivsamt debattklimat i nämnden och för att stimulera samverkan mellan nämnd och förvaltning.

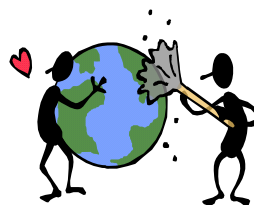
❖ **Dialogträffar med ungdomar, långtidsarbetslösa och personer med utländsk bakgrund.**

Demokratiutredningen noterar att rubricerade grupper bland kommuninvånarna ofta känner utanförskap och inte är delaktiga i samhällslivet.

Det behövs en utvecklad dialog mellan nämnda målgrupper och företrädare för den kommunala organisationen och de politiska partierna. På så sätt kan utbyte ske av kunskap, frågeställningar och upplevda problem.

❖ **FN: s barnkonvention.**

Karlshamns kommun har antagit ett särskilt handlingsprogram för tillämpningen av barnkonventionens principer.

Åtgärder med anledning av programmet redovisas under en särskild rubrik i kommunens bokslut.

❖ **Ungdomars delaktighet.**

Kommunens organisation ska fortlöpande utveckla arbetsformer för att barn och ungdomar ska kunna komma till tals och påverka samhällsutvecklingen.

❖ **Ungdomsfullmäktige.**

Sedan några år tillbaka genomförs en gång per år "Ungdomsfullmäktige". Syftet med ungdomsfullmäktige är att ge eleverna insyn i hur den kommunala demokratin fungerar.

Kommunfullmäktiges presidium är arrangör för ungdomsfullmäktige och strävan är att så långt möjligt spegla hur ett fullmäktigemöte går till. Företrädare för de olika partierna deltar aktivt.

❖ **Skolan som demokratiarena.**

Skolans roll för utbildning om demokrati kan inte nog betonas. Den kommunala skolplanen ska visa att utbildningen om kommunkunskap och demokrati har en framskjuten plats.

MÅL 3
Andelen kommuninvånare som innehar någon form av uppdrag eller som medverkar i olika sammanslutningar ska öka genom:

❖ **Fullmäktigeberedningar.**

Kommunfullmäktige kan utse även andra än redan förtroendevalda till en fullmäktigeberedning. Detta kan vara ett sätt att engagera personer i det politiska arbetet som har en annan bakgrund, andra erfarenheter och annan kompetens än de som redan är förtroendevalda, se 3 kap 7 § och 4 kap 5 § i kommunallagen.

Detta ska ses som en möjlighet för kommunen om man så önskar.

I de fall fullmäktige väljer någon som inte redan är förtroendevald till ett uppdrag i en beredning, kommer han eller hon att vara förtroendevald i samband med detta.

Om kommunen väljer att inrätta fullmäktigeberedningar, för beredning av vissa ärendetyper, kan fullmäktige ge medborgarna möjlighet till insyn i beredningens verksamhet på samma sätt som för nämnderna.

Fullmäktige kan alltså medge att en utsedd fullmäktigeberedning beslutar att hålla öppna sammanträden.

❖ **Brukarorgan/självförvaltningsorgan.**

Fullmäktige får besluta att en nämnd får ge uppdrag åt ett självförvaltningsorgan under nämnden, att helt eller delvis sköta driften av en viss anläggning eller en viss institution.

Fullmäktige får även besluta att nämnden får uppdraga åt självförvaltningsorganet att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden, se 7 kap 18 § i kommunallagen.

Denna möjlighet rör dock ej ärenden som rör myndighetsutövning eller ärenden som nämnden ej får delegera såsom verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet.

Om en nämnd har delegerat beslutanderätt till ett självförvaltningsorgan skall ärenden som detta organ avgör anmälas till nämnden enligt sedvanliga delegationsprinciper. Sådana beslut ska också kunna överklagas.

MÅL 4
Andelen invånare i kommunen som röstar i allmänna val ska öka genom:

❖ **Information om rösträtten.**

Det är viktigt att medvetenheten om rösträttens innebörd ökar. Alla måste känna ett ansvar för demokratins fortlevnad och att rösträtten är en förutsättning för denna.

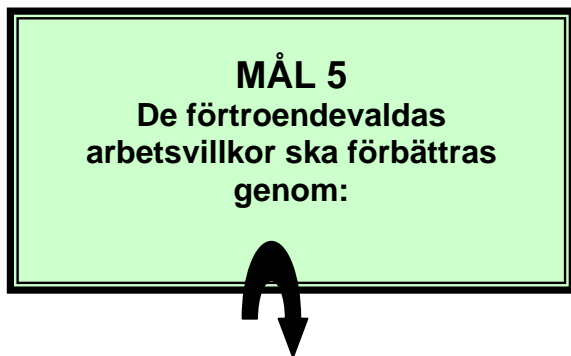
Det är i första hand en uppgift för de politiska partierna och folkrörelserna att åstadkomma ett högt valdeltagande.

❖ **Valnämndens roll.**

Den centrala valmyndigheten har ansvar för information till allmänheten om när och var man ska rösta, formerna för röstningen och vad som i övrigt gäller för valet. I denna uppgift ingår inte att uppmana väljarna att rösta. Informationen ska vara saklig och opartisk.

Med stöd från den centrala valmyndigheten kan även valnämndens lokala arbete tydliggöras för kommuninvånarna. Valnämndens informativa verksamhet bör öka. Nämnden kan beskriva och förklara de administrativa rutinerna kring valet och se till att alla som är röstberättigade får denna information på lämpligt språk, i lämplig utformning osv.

Det kan även handla om att ge saklig och opartisk information om hur den representativa demokratin fungerar och att de fria och allmänna valen är en del av denna. Sådan information kan vara särskild viktig att rikta till förstagångsväljare. Valnämnden kan göra en viktig informationsinsats i skolan.

❖ **Vidgad rätt till ledighet.**

De förtroendevalda har rätt till ledighet för förtroendeuppdrag. Rätten omfattar tid för möten i kommunala organ, för andra möten som är nödvändiga för uppdragen, för resor till och från möten och för behövlig dygnsvila före eller efter möten, se 4 kap 11 § i kommunallagen.

Denna rätten gäller även för den som innehar uppdrag i ett kommunalt bolag, föreningar och stiftelser.

En stor andel av de förtroendevalda är fritidspolitiker som kan ha svårt att ta ledigt från sina arbeten under dagtid för att delta i det politiska arbetet. Å andra sidan kan det vara svårt för föräldrar att delta på kvällsmöten.

❖ **Vidgad rätt till ersättning.**

En grundläggande utgångspunkt för de förtroendevalda är att ingen ska behöva förlora ekonomiskt på att åta sig kommunala förtroendeuppdrag.

Dagens system för ekonomiska förmåner vidgas till att omfatta en obligatorisk rätt till ersättning åt funktionshindrade för resor till och från kommunala sammanträden.

Detta gäller även då sammanträden avslutas på kvällstid och då sedvanliga kommunikationer och färdtjänst ej finns att tillgå.

Förtroendevalda med barn som har tillsynsbehov ges rätt till skälig ersättning för barntillsynskostnader i samband med kommunala sammanträden.

Se 4 kap 12, 12a och 12b §§ i kommunallagen.

Det finns skäl att minst en gång per mandatperiod se över kommunens regelverk vad gäller ersättningsfrågorna. Detta bör ske i samklang med översyn av nämndsreglementena.

❖ **Rätt att behålla uppdrag trots flyttning från kommunen.**

Det finns tillfällen då det kan finnas skäl att låta en förtroendevald, som flyttar från en kommun, behålla sitt uppdrag om det handlar om en temporär bosättning i en annan kommun.

Särskilt kan detta vara aktuellt för unga personer som ska studera på annan ort, för att sedan återvända till kommunen.

Fullmäktige kan därför besluta om den förtroendevalde ska få behålla sitt uppdrag mandatperioden ut.

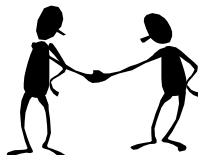
I fullmäktiges bedömning ska ingå den valdes möjligheter att rent praktiskt delta i de flesta sammanträden som följer av uppdraget, se 4 kap 8 § i kommunallagen.

Denna rätt gäller enbart förtroendevalda i nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer och ersättare för dessa och således inte ledamöter i fullmäktige vilka är direkt valda av väljarna.

❖ **Bättre förutsättningar för funktionshindrade att delta.**

Bristande tillgänglighet för funktionshindrade som verkar i de politiska organisationerna och de beslutande församlingarna är odemokratiskt och diskriminerande.

Rutiner ska tas fram som innebär att samtliga förtroendevaldas medverkan i handläggningen av ärenden blir möjlig på lika villkor.

I detta ingår såväl att ta del av sammanträdeshandlingar som att kunna delta i de överläggningar som föregår beslutsfattandet med hjälp av ljudband och blindskrift.

❖ **Förebygga våld och hot mot förtroendevalda och anställda.**

Det är i ett demokratiskt samhälle oacceptabelt att människor som engagerar sig politiskt därigenom utsätter sig själva och närstående för en reell risk att bli utsatta för våld eller hot om våld.

Det är dessutom allvarligt från arbetsmiljösynpunkt om förtroendevalda och anställda i kommunen utsätts för nämnda påfrestningar i sitt dagliga arbete.

Det bör i kommunen finnas en speciell funktion, med särskild kompetens inom området, som kan fungera som stöd vid till exempel kontakter med polisen, arbete med attitydpåverkan och relevant information till den som är utsatt mm.

Det krävs även en gedigen utbildning och en tydlig plattform att utgå från då man utsätts för hot eller då risk finns för detta.

Vid behov bör särskild psykologkompetens kunna anlitas.

Mål 6
Demokratiprogrammets åtgärder ska följas upp kontinuerligt genom:

❖ **Samordning och styrning av kommunens demokratiutveckling.**

Kommunfullmäktige har genom den kommunala organisationen lagt fast ett demokratiskt system som ska ta ansvar, undanröja hinder, ge stöd och goda förutsättningar, följa upp och utvärdera demokratiutvecklingen i kommunen.

Organisationen ska ge invånare, förtroendevalda och anställda möjligheter att delta i demokratiutvecklingen.

Kommunfullmäktige har också lagt ett ansvar på kommunstyrelsen att särskilt värna om demokratiaspekterna i allt som kommunen arbetar med.

Detta program kan ge kommunstyrelsen ett starkt verktyg att driva på den lokala demokratiutvecklingen i Karlshamns kommun. Samordnings- och styrningsrollen kan ta en del av sin kraft i de presidiekonferenser som beskrivs i programmet

Ett årligt anslag för demokratibefrämjande åtgärder i styrelsen och nämnderna bör diskuteras.

❖ **Demokratiredovisning.**

Kommunens verksamheter vilar på demokratins grund. Demokratin kan fungera mer eller mindre väl. Erfarenheter av att mäta och beskriva demokratiarbetet i kommunen är inte så väl belysta.

Det vi vet är att det är svårt att komma fram till vad som kännetecknar en god demokrati och hur dessa tecken ska beskrivas och mätas.

Det är troligen ganska mödosamt att med regelbundenhet genomföra en bred och allsidig granskning och värdering av demokratins utveckling i kommunen.

Ett sätt är att den kommunala organisationen, under kommunstyrelsens samordning, årligen i samband med kommunens bokslut, beskriver hur arbetet utvecklas med att implementera demokratiprogrammet.

❖ Politisk utvärdering.

Det är idag inte längre självklart att utvärdering är synonymt med ekonomisk uppföljning och enkätundersökningar.

I utvärdering ingår såväl kvantitativa aspekter som beskriver mätbara resurser och prestationer och kvalitativa som beskriver verksamhetens nytta och organisationens egenskaper. Ofta är det förvaltningen som tar fram underlag för båda perspektiven.

Den politiska utvärderingen kan vara pusselbiten som förenar och kompletterar de kvantitativa och kvalitativa perspektiven.

Genom en sådan utvärdering får de förtroendevalda en möjlighet att bättre förstå vilka konsekvenser deras beslut fått och vilka nya beslut de måste fatta.

Metoden med dialog och samtal ligger politikerrollen nära. Vid en politisk utvärdering bjuder de förtroendevalda in deltagare för att lyssna och lära av deras erfarenheter.

Genom dialogen kan de förtroendevalda undvika att hamna i situationer där de förväntas komma med besked och förklara och försvara redan fattade beslut.

❖ Omvärldsbevakning.

Kommunens kontakter med aktörer som verkar för utveckling och stärkande av demokratin bör utvecklas.

Demokratiutvecklingen kan stärkas genom deltagande i breda diskussioner, erfarenhetsutbyten och samarbete kommuner emellan men även i ett vidare perspektiv.

